

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 278/2023-31

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného spoločnosťou Kanisová & Kanis Advokátska kancelária s. r. o., Ďumbierska 3F, Bratislava, IČO 36 836 460, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Matúš Kanis, proti postupu Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 38P/60/2017 a Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 11CoP/370/2022 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 38 P 60/2017 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo sťažovateľa na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** primerané finančné zadostučinenie v sume **2 500 eur**, ktoré **j e** mu Mestský súd Bratislava II **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Mestský súd Bratislava II **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **796,28 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. mája 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny

základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 38P/60/2017 a Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11CoP/370/2022. Sťažovateľ požaduje priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 20 000 eur od okresného súdu a v sume 5 000 eur od krajského súdu a tiež náhradu trov konania.

2. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 278/2023-15 z 23. mája 2023 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa v celom rozsahu.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a príloh vyplýva, že sťažovateľ je účastníkom konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému synovi – [REDACTED] vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 38P/60/2017 na základe návrhu sťažovateľa z 13. marca 2017.

4. Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom zo 7. júla 2019 tak, že zveril maloletého do výlučnej osobnej starostlivosti sťažovateľa, matke maloletého upravil styk s maloletým. Pred rozhodnutím vo veci samej okresný súd uznesením č. k. 39P/250/2018 z 9. októbra 2018 nariadil neodkladné opatrenie, ktoré bolo v otázke bežného styku potvrdené uznesením krajského súdu č. k. 11CoP/7/2019 z 31. januára 2019.

5. Na základe odvolania podaného oboma účastníkmi konania vo veci rozhodoval krajský súd, ktorý uznesením č. k. 11CoP/28/2020 zo 6. mája 2020 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

6. Po vrátení veci okresnému súdu bol styk maloletého s matkou opakovane upravovaný (uznesením okresného súdu č. k. 37P/32/2021 z 31. apríla 2021 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 11CoP/204/2021 z 26. júla 2021, uznesením okresného súdu č. k. 39P/238/2021 z 3. mája 2022 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 11CoP/233/2022 zo 17. augusta 2022).

7. Sťažovateľ tiež poukázal na nálezy ústavného súdu č. k. II. ÚS 55/2021 zo 6. mája 2021 a č. k. IV. ÚS 167/2022 zo 6. septembra 2022, v ktorých ústavný súd už posudzoval postup okresného súdu v napadnutom konaní na základe ústavných sťažností matky maloletého.

8. Okresný súd vo veci druhýkrát rozhodol rozsudkom z 21. apríla 2022, ktorým zveril maloletého do osobnej starostlivosti sťažovateľa, matku zaviazal prispievať na výživu maloletého, upravil styk matky s maloletým. Proti predmetnému rozhodnutiu podali odvolanie obaja účastníci, ako aj kolízny opatrovník v mesiacoch máj a jún 2022. Krajský súd vo veci dosiaľ nerozhodol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

9. Sťažovateľ predovšetkým poukázal na skutočnosť, že konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému trvá už viac ako 6 rokov bez právoplatného rozhodnutia vo veci samej, a to z dôvodu nečinnosti, resp. neefektívneho postupu okresného súdu, ktorý nerešpektuje názor maloletého.

10. Okresný súd podľa názoru sťažovateľa napriek zisteniam, ktoré má k dispozícii už niekoľko rokov, napadnuté konanie predlžuje, neberúc ohľad na predmet sporu. Vedenie takého konania má negatívne dôsledky na maloletého a výrazným spôsobom zasahuje do jeho ústavných práv.

11. Sťažovateľ tiež uviedol, že predlžovanie napadnutého konania vyvolalo aj ďalšie dôsledky ako (i) aktivizovanie matky maloletého na sociálnej sieti, čo viedlo k podaniu žaloby sťažovateľom proti matke maloletého o ochranu osobnosti, ako aj (ii) vznesenie obvinenia proti matke maloletého pre prečin nebezpečného prenasledovania.

III.

Vyjadrenie Mestského súdu Bratislava II, krajského súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie Mestského súdu Bratislava II:

12. Mestský súd Bratislava II (ako právny nástupca okresného súdu) k ústavnej sťažnosti uviedol, že, vychádzajúc z obsahu samotnej ústavnej sťažnosti, smeruje primárne k postupu v odvolacom konaní po vyhlásení rozsudku okresným súdom 21. apríla 2022. Predmetný spis sa na základe prípisu z 5. októbra 2022 nachádza na krajskom súde. Pokiaľ ústavný súd vysloví, že pred súdom prvého stupňa vzhľadom na celkovú dĺžku konania, ktorá sa objektívne javí ako neprimeraná, bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, rozhodnutie o ústavnej sťažnosti a výške finančného zadosťučinenia ponecháva na posúdení ústavného súdu.

III.2. Vyjadrenie krajského súdu:

13. Krajský súd k ústavnej sťažnosti uviedol, že spis v predmetnej veci bol 16. novembra 2022 predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní matky, otca (sťažovateľa) a kolízneho opatrovníka proti rozsudku okresného súdu č. k. 38P/60/2017-2783 z 21. apríla 2022; vec bola zapísaná pod sp. zn. 11CoP/370/2022. Dodatkom č. 5 k Rozvrhu práce krajského súdu na rok 2023 účinným od 1. júna 2023 bola predmetná nevybavená právna vec prerozdelená náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov do súdneho oddelenia 16Co, ktorý na neverejnom zasadnutí senátu 6. júna 2023 rozhodol, že predmetná vec sa postupuje Krajskému súdu v Trnave ako súdu funkčne a kauzálnu príslušnému podľa § 3 ods. 5 písm. b) Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“), o čom boli v zmysle § 6 ods. 1 CMP bezodkladne upovedomení účastníci konania, resp. ich zástupcovia.

14. Tiež doplnil, že sťažnosti na prietahy v konaní boli naposledy tunajším súdom vybavované listom č. k. 1Spr/40/2023 zo 16. mája 2023 so záverom o nedôvodnosti, a preto v kontexte týchto skutočností nepovažuje ústavnú sťažnosť v danom prípade vo vzťahu k postupu krajského súdu po vecnej stránke za dôvodnú.

15. Poukázal na posledné vyjadrenie Mgr. Aleny Čakváriovej, predsedníčky bývalého senátu tunajšieho súdu 11CoP, ktorá uviedla, že vec napadla odvolaciemu senátu 16. novembra 2022 po jej opakovanom predložení z dôvodu procesných nedostatkov súvisiacich s predložením spisu na rozhodnutie o odvolaní [absencia osvedčenia o autorizácii podpisu účastníka konania – otca maloletého, ktorý podal odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie, a potreba doručovať vyjadrenia k odvolaniu; § 374 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“)]. Zatiaľ boli

v spise vykonané úkony týkajúce sa doručovania podania matky (pokyn z 8. februára 2023) a rozhodované bolo o návrhoch na nariadenie neodkladného opatrenia v odvolacom konaní (uznesenie č. k. 11CoPno/21/2022-3112 z 30. augusta 2022, uznesenie č. k. 11CoPno/21/2022, 11CoPno/28/2022-3119 z 3. novembra 2022, uznesenie č. k. 11CoPno/30/2022-3127 z 15. novembra 2022, uznesenie č. k. 11CoPno/31/2022-3132 z 15. novembra 2022, uznesenie č. k. 11CoPno/34/2022-3166 zo 4. januára 2023). Tiež uviedla, že spis študuje s predpokladom jeho prejednaní v senáte v prvej polovici apríla 2023, pričom ide o rozsiahly spis obsahujúci 3166 strán, ktorého súčasťou sú dva balíky ďalších zväzkov spisov týkajúcich sa maloletého. Vzhľadom na stav v oddelení 11CoP, do ktorého dlhodobo napádal neprímeraný počet vecí, v dôsledku čoho narastali veci staršie ako rok (senát opakovane upozorňoval na daný stav), nebolo z objektívnych dôvodov možné zatiaľ vec prejsť a rozhodnúť o nej.

III.3. Replika sťažovateľa:

16. Sťažovateľ vo svojej replike uviedol, že z vyjadrenia Mestského súdu Bratislava II vyplýva, že sám uznáva neprímeranosť celkovej dĺžky konania pred súdom prvej inštancie, a preto sťažovateľ považuje naďalej svoju ústavnú sťažnosť v tomto smere za plne dôvodnú.

17. Čo sa týka postupu krajského súdu, tento poukazuje najmä na pracovnú zaťaženosť príslušného oddelenia, čo však sťažovateľ nepovažuje za prijateľný dôvod neprímeraných prieťahov v súdnom konaní, a to najmä ak ide o súdne konanie vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa. Ako tiež z daného vyjadrenia vyplýva, súd mal danú vec prejsť v senáte ešte v prvej polovici apríla roku 2023, t. j. pred takmer štyrmi mesiacmi, pričom však v danej veci nebolo do dnešného dňa stále rozhodnuté a spis bol bez rozhodnutia 6. júna 2023 postúpený Krajskému súdu v Trnave.

18. V kontexte s uvedeným sťažovateľ opätovne poukázal na skutočnosť, že súdne konanie vo veci o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému synovi sa vedie na základe návrhu podaného sťažovateľom 13. marca 2017. Toto konanie bolo 21. apríla 2022 na súde prvej inštancie neprávoplatne ukončené rozsudkom okresného súdu č. k. 38P/60/2017-2783, pričom z vyjadrení odvolacieho súdu je zrejmé, že v konaní naďalej pretrvávajú nedôvodné prieťahy.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

19. Sťažovateľ podstatnou časťou argumentácie tvrdí, že zo strany okresného súdu, ako aj krajského súdu konajúceho v jeho veci došlo k vzniku zbytočných prieťahov, a to v kontexte celkovej neprímeranej dĺžky napadnutého konania.

20. Predmetom konania pred ústavným súdom je preto posúdenie, či postupom okresného súdu v napadnutom konaní a postupom krajského súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

21. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ktoré je garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne čl. 38 ods. 2 listiny), osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo

na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04).

22. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

23. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietahov je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného konania v čl. 17 CSP a v čl. 12 CMP, podľa ktorých súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu (podľa Civilného sporového poriadku), resp. účastníkov konania (podľa Civilného mimosporového poriadku) a iných osôb. Tento základný princíp konania je premietnutý do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku a Civilného mimosporového poriadku so zohľadnením osobitostí jednotlivých druhov konaní tvoriacich predmet úpravy týchto poriadkov.

24. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona (civilné mimosporové konania) sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Povinnosť súdu konať v civilnom mimosporovom konaní bez prietahov je vyjadrená napr. aj v § 30 CMP, podľa ktorého po začatí konania postupuje súd v súčinnosti s ostatnými subjektmi konania tak, aby bola vec v čo najkratšom čase prejednaná a rozhodnutá, ďalej v § 31 CMP, podľa ktorého súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní, ale aj v § 34 CMP, ktorým je vylúčená aplikácia ustanovení Civilného sporového poriadku o koncentrácii konania (vrátane sudcovskej koncentrácie konania).

25. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania (resp. strany v spore) a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

K postupu okresného súdu v napadnutom konaní:

26. Ústavný súd konštatuje, že prejednávanej ústavnej sťažnosti na prietahy v napadnutom konaní vedenom okresným súdom predchádza viacero ústavných sťažností matky a maloletého ■■■■■, ktoré boli opakovane predmetom posúdenia ústavným súdom. Nálezom č. k. II. ÚS 55/2021-43 z 30. marca 2021 ústavný súd vyhovel ústavnej sťažnosti maloletého ■■■■■ vyslovením porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie jeho

záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 38 P 60/2017, okresnému súdu prikázal v konať bez zbytočných prieťahov a maloletému priznal finančné zadost'učinenie v sume 1 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom. Nálezom č. k. IV. ÚS 167/2022-87 zo 6. septembra 2022 ústavný súd vyslovil porušenie základného práva matky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a porušenie jej práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj porušenie týchto práv maloletého [REDAKOVANÉ] po nadobudnutí právoplatnosti nálezú ústavného súdu č. k. II. ÚS 55/2021 zo 6. mája 2021; matke priznal finančné zadost'učinenie v sume 2 000 eur a maloletému [REDAKOVANÉ] v sume 1 000 eur a zároveň im priznal aj náhradu trov konania. Nálezom č. k. I. ÚS 240/2023-30 z 25. mája 2023 ústavný súd nevyhovel ústavnej s'ťažnosti matky, ktorou sa domáhala vyslovenia porušenia identických práv v napadnutom konaní v období od právoplatnosti nálezú ústavného súdu vo veci sp. zn. IV. ÚS 167/2022, t. j. od 12. septembra 2022. Ďalšie ústavné s'ťažnosti matky a maloletého [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] riešil ústavný súd na prieťahy v personálnej exekúcii (konanie Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 37 Em 18/218 a sp. zn. 39Em 2/2021, ktoré sa týkali výkonu neodkladného opatrenia vydaného vo veciach sp. zn. 39P 250/2018 a sp. zn. 37P 32/2021 týkajúcich sa styku matky s maloletým dieťaťom). Tieto konania boli, resp. sú na ústavnom súde vedené pod sp. zn. II. ÚS 13/2020, sp. zn. I. ÚS 114/2021, sp. zn. I. ÚS 192/2022 a sp. zn. II. ÚS 276/2023.

27. Reflektujúc skutočnosť, že ústavný súd posudzované kritériá zohľadnil a podrobne analyzoval aj s konkrétnym chronologickým popisom jednotlivých úkonov pri svojom rozhodovaní o predchádzajúcich ústavných s'ťažnostiach matky, resp. aj ústavných s'ťažnostiach maloletého [REDAKOVANÉ] na prieťahy v identickom súdnom konaní (predovšetkým v nálezoch sp. zn. II. ÚS 55/2021, sp. zn. IV. ÚS 167/2022), bez potreby podrobnejšieho prieskumu a opakovania v nich uvedených konštatácií ústavný súd odkazuje na právne závery v nich uvedené, s ktorými sa v celom rozsahu stotožňuje, keďže ide o posudzovanie identického napadnutého konania okresného súdu, rozdiel spočíva len v s'ťažovateľoch, ktorí sú v rozdielnom procesnom postavení účastníkmi napadnutého konania.

28. Keďže v konaní o ústavnej s'ťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov ústavný súd skúma aj to, akým spôsobom sa na prieťahoch konania podieľa osoba, ktorá podala ústavnú s'ťažnosť vo veci porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a táto skutočnosť nebola v predchádzajúcich rozhodnutiach ústavného súdu hodnotená, ústavný súd konštatuje, že zo skutočností obsiahnutých v predchádzajúcich nálezoch ústavného súdu nevyplýva žiadna skutočnosť, na základe ktorej by mohol dospieť k záveru, že s'ťažovateľ v napadnutom konaní pred okresným súdom nežiaducim spôsobom ovplyvnil jeho dĺžku, čo napokon netvrdia vo svojom vyjadrení Mestský súd Bratislava II ani krajský súd. Využívanie zákonných inštitútov procesnej obrany či podávanie návrhov zo strany s'ťažovateľa nemožno považovať za také správanie, ktoré by spôsobovalo zbytočné prieťahy v napadnutom konaní.

29. Vychádzajúc z uvedeného, zo záverov ústavného súdu uvedených v nálezoch sp. zn. II. ÚS 55/2021 a sp. zn. IV. ÚS 167/2022, majú na zreteli predovšetkým predmet konania, ktorým je úprava práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, teda ide o konanie so zvýšenou požiadavkou na efektivitu a rýchlosť týchto konaní, ústavný súd dospel k záveru, že dĺžka napadnutého konania okresného súdu je neprimeraná a že neefektívnym, nedôsledným

a nesústredeným postupom okresného súdu v napadnutom konaní vedenom pod sp. zn. 38 P 60/2017 došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

K postupu krajského súdu v napadnutom konaní:

30. Pokiaľ ide o postup krajského súdu, ústavný súd nezistil v jeho činnosti také obdobia, ktoré by bolo možné označiť za zbytočné priet'ahy. Krajský súd od posledného predloženia spisu okresným súdom 16. novembra 2022 (po odstránení procesných nedostatkov okresným súdom v súvislosti s predloženým odvolaním) opakovane rozhodoval o neodkladných opatreniach v odvolacom konaní (spolu päťkrát) a následne v súvislosti so zmenou súdnej mapy, keďže s účinnosťou od 1. júna 2023 vstúpili do platnosti viaceré zmeny v organizácii všeobecných súdov, ich príslušnosti a obvodov (tzv. nová súdna mapa), 6. júna 2023 rozhodol, že predmetnú vec postupuje Krajskému súdu v Trnave. V súčasnosti sa spis v jeho dispozícii nenachádza.

31. Dĺžke konania pred odvolacím súdom (viac ako šesť mesiacov) neprimeranosť vytknúť nemožno, a to ani prihliadajúc na citlivosť predmetu konania. Ústavný súd nezistil ani neefektivitu v jeho postupe, preto konštatuje, že nedošlo k porušeniu základného práva s'ťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny ani jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní a nevyhovel tejto časti jeho ústavnej s'ťažnosti (bod 4 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

32. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej s'ťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody s'ťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Ústavný súd v nadväznosti na skutočnosť, že okresný súd ani krajský súd vo veci nekonajú (spis je v súčasnosti v dispozícii Krajského súdu v Trnave) a s'ťažovateľ vydanie takého príkazu ani nepožadoval, neprikázal žiadnemu z porušovateľov konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

33. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

34. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa s'ťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho zaplatiť s'ťažovateľovi do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

35. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

36. Sťažovateľ sa domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 20 000 eur od okresného súdu a v sume 5 000 eur od krajského súdu z dôvodu ich nečinnosti, resp. neefektívneho a rozporuplného postupu, ktorý má za následok spôsobenie výraznej morálnej ujmy.

37. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

38. V tomto kontexte ústavný súd zobral do úvahy aj predmet konania, ktorým je úprava práv a povinností rodičov k maloletému, ktorý patrí do kategórie tzv. citlivých konaní, ktoré si vyžadujú zo strany vo veci konajúceho súdu osobitný prístup.

39. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, najmä neefektívny a nesústreďený postup okresného súdu, povahu a rozsah práv sťažovateľa, ktoré boli porušené, predmet konania, ako aj jeho význam pre sťažovateľa, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade je spravodlivé a konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci primerané priznanie finančného zadosťučinenia v sume 2 500 eur pre sťažovateľa, ktoré mu je povinný vyplatiť súd prvej inštancie, keďže v postupe krajského súdu ústavný súd žiadne zbytočné prietahy v konaní nevidel (bod 2 výroku tohto nálezu).

40. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd ústavnej sťažnosti v časti požadovanej sumy primeraného finančného zadosťučinenia prevyšujúcej sumu 2 500 eur pre sťažovateľa nevyhovet tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto nálezu.

VI.

Trovy konania

41. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania.

42. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2023 je v sume 208,67 eur a hodnota režijného paušálu je v sume 12,52 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za tri úkony právnej služby uskutočnené v roku 2023 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu, vyjadrenie k stanoviskám) v celkovej výške 663,57 eur, čo po zvýšení o daň z pridanej hodnoty predstavuje sumu 796,28 eur.

43. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je Mestský súd Bratislava II povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. augusta 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu